

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.227/2018/5.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke, előadó bíró
. Tibold Ágnes bíró
. Csőke Andrea bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Szendrei Kornél ügyvéd

Az I. rendű alperes:

Az I. rendű alperes képviselője: Dr. Ronga Ügyvédi Iroda ügyintéző:
dr. Ronga Róbert ügyvéd

A II. rendű alperes:

A per tárgya: szerződés részleges érvénytelensége

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Pécsi Ítéltábla Pf.V.20.114/2017/7. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Zalaegerszegi Törvényszék 5.P.20.111/2016/22. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 15 napon belül 12.700 (tizenkétezer-hétszáz) forint másodfokú perköltséget, valamint 82.700 (nyolcvankétezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes és a II. rendű alperes 2007. november 12-én többek között ingatlan fedezet mellett nyújtott kölcsönszerződést kötött az I. rendű alperessel, amelynek értelmében az I. rendű alperes 96.121 CHF összegű kölcsön nyújtását vállalta a felperes és a II. rendű alperes mint az adósok részére.
- [2] A kölcsönszerződés IV.2. pontja egyebek mellett tartalmazta, hogy „A Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a jelen közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés alapján, az Adósok terhére mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozás tekintetében, annak

közokirati tanúsításaként, az Adósoknak a Hitelezőnél vezetett számlái és a Hitelező vonatkozó bizonylatai alapján készített ténytanúsítványt fogadják el. Az Adósok, Zálogkötelezettek és Eladók alávetik magukat annak, hogy a jelen közjegyzői okirat alapján, az adós terhére fennálló kölcsön- és egyéb járuléktartozás összegét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén is, a Hitelező felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa."

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes keresetében a kölcsönszerződés IV.2. pontja tisztességtelenségének megállapítását kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209/A. § (1) bekezdése, valamint a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelenségnek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjára hivatkozással.
- [4] Az I. rendű alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.
- [5] A II. rendű alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Határozatának indokolásában kifejtette a törvényszék, hogy perbeli szerződési feltétel rPtk. 209/A. § (1) bekezdése és a Korm. rendelet 1.§ (1) bekezdés b) és j) pontja alapján nem minősül tisztességtelenségnek. Az elsőfokú bíróság szerint a közjegyzői okirat nem tartalmaz a felperes részéről joglemondást és nem értelmezhető úgy, hogy a felperes előre elismerte volna a még nem ismert összegű tartozást. Rámutatott, nem helytálló az a felperesi hivatkozás, miszerint a szerződés kizárólagosan az I. rendű alperest jogosítaná fel annak megállapítására, hogy a teljesítés szerződésszerű-e, vagy arra hogy a szerződés bármely feltételét egyoldalúan értelmezze. Kiemelte, hogy a végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti, továbbá a szerződéses követelés érvényesítése iránti perben e feltétel nélkül is az adósokat terheli a bizonyítási kötelezettség a bank nyilvántartásával szemben, mert ők kötelesek bizonylattal igazolni, hogy milyen összeget fizettek meg a tartozásukból.
- [7] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította a felek közti kölcsönszerződés keresettel támadott rendelkezésének érvénytelenségét.
- [8] A jogerős ítélet indokolása szerint a támadott kikötés a jóhiszeműség és a tisztesség követelményével ellentétesen, indokolatlanul és egyoldalúan az adós hátrányára megállapított rendelkezés, amely az rPtk. 209. § (3) bekezdésében írt felhatalmazás alapján a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése alá tartozik. Az rPtk. 207. § (1) bekezdésében foglalt értelmezési szabályra is tekintettel a kikötés kimeríti a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontjában írtakat, mert kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel teljesítése szerződésszerűségének megállapítására. A szerződéses feltétel

értelmében az alperes megköveteli a szerződéskötést követően kiállítandó ténytanúsítvány tartalmi elismerését a fogyasztótól, a hitelező nyilvántartásai előzetes és általánosságban tett elfogadását, a felek konszenzusának látszatát keltve. Megállapítható az ítéletábra álláspontja szerint a szerződéses feltétel tisztességtelensége a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének j) pontja szerint is, mivel a hitelező nyilvántartásának, illetve az alapján a közjegyzői tanúsítványnak közhiteles és aggálytalan tartalmú bizonyítékként tulajdonít bizonyító erőt. Mindennek eredményeként nemcsak végrehajtási perben, de minden olyan eljárásban közokirati tényként hivatkozhat a hitelező a saját nyilvántartásában szereplő adatra, ahol követelésének fennállása és összege tekintetében bizonyítás terheli. A támadott szerződéses feltétel következményeként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 195. § (1) és (6) bekezdése szerint közokirati jelleggel bíró közjegyzői tanúsítvánnyal tanúsított adatok és tények valósága bizonyítást nyer, a fogyasztó kényszerül annak bizonyítására, hogy a közokiratba foglalt tény nem felel meg a valóságnak. A kikötés eredményeként a fogyasztóval szembeni igényérvényesítés során a bizonyítási kötelezettség és teher általános szabályai az rPp. 3. § (3) bekezdése, 164. § (1) bekezdése szerint nem érvényesülnek.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését az elsőfokú bíróság, keresetet elutasító ítéletének helybenhagyását kérte.
- [10] Arra hivatkozott, hogy az ítéletábra tévesen értelmezte a vitatott szerződéses rendelkezés tartalmát, az nem fordítja meg a bizonyítási terhet és nem jogosítja fel az I. alperest a teljesítés jogszerűsége kizárólagos megállapítására. Ezért a jogerős ítélet az rPtk. 209. § (1) bekezdésébe és a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjaiba ütköző módon jogszabálysértő. Álláspontja szerint a perbeli kikötés nem minősül tartozáselismerő nyilatkozatnak, sem jogról való lemondásként sem értékelhető, így annak joghatásai sem fűződnek hozzá.
- [11] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében érdemben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. A II. rendű alperes nem tett nyilatkozatot.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A Kúria a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az alábbiak szerint jogszabálysértőnek találta.
- [13] A Kúria az EBH2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. Az adott ügyben a perbelivel a lényegét illetően megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében a Kúria akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a

fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg, és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott az rPtk. 242. §-ában, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. 206. §-ában, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIV. törvény 21. §-ában, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 111. § (1) bekezdésében, a Korm. rendelet 1. § (1) bek. i) és j) pontjaiban írtakra.

- [14] A Kúria a BH.2018.146. számon közzétett határozatában jogi álláspontját e körben is további érvekkel egészítette ki. Többek között rámutatott, hogy a jelen perbelihez hasonló tartalmú szerződéses rendelkezés joglemondást nem tartalmaz, nem tekinthető vélelem hatásával bíró kikötésnek, az a bizonyítási kötelezettség kialakulását, a bizonyítási eljárás lefolytatását nem befolyásolja, a bizonyítási terhet nem fordítja meg. A fogyasztó felperes jogi helyzetét érdemben nem érinti, nem teszi terhesebbé tehát tisztességtelen szerződési feltételnek nem minősül. Mindezekre tekintettel a Kúria úgy ítélte, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés a bizonyítási terhet nem fordította meg.
- [15] A másodfokú bíróság a perbeli kikötést a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontjába ütközően is tisztességtelennek találta, mert az kizárólagosan az I. rendű alperest jogosítja fel a felperes teljesítése szerződésszerűségének megítélésére. A Kúria már hivatkozott a BH. 2018.146. számon közzétett határozatában ebben a kérdésben is állást foglalt, amelyet az ott kifejtett indokokra utalással jelen ügyben is fenntart. Annak lényege szerint az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az I. rendű alperest a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) a vele szerződő fél - a felperes - kötelmi jogát arra, hogy az alperes szolgáltatásának megfelelőségét megítélje és minősítse (rPtk. 283. §), így a kölcsönszerződés perbeli pontjának tisztességtelensége ezen a címen sem állapítható meg.
- [16] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az rPtk. 209. §-ának, illetve a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjainak téves alkalmazásával állapította meg, hogy a kölcsönszerződés IV.2. pontjának [2] pontban ismertetett rendelkezése tisztességtelen szerződéses rendelkezésnek minősül.
- [17] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Záró rész

- [18] Az eredményes felülvizsgálati kérelem alapján a pervesztes felperes - az elsőfokú ítéletben foglalt perköltségen felül - köteles az I. rendű alperes 70.000 Ft lerótt felülvizsgálati eljárási illetékből, valamint a jogi képviselétével a másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban felmerült munkadíjból álló perköltségének megfizetésre az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése szerint. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése alapján állapította meg, a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységen túl figyelembe véve az alperesi védekezés azonosságát az igen nagy számú, a perbelivel azonos, illetve hasonló tényállású ügyekben. Az

ügyvédi munkadíj az IM rendelet 4/A. § (1) bekezdése alapján az áfát tartalmazza.

[19] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. január 22.

Dr. Vezekényi Ursula a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró, Dr. Csőke Andrea sk. bíró